

intermediar

op elk ● in je carrière

De loopbaan van
Hans Ubbink,
mode-
ontwerper

De feiten over
informatie
lekken

TNT Post
Port betaald

retour-VNU Media Postbus 37040 1030AA Amsterdam

Makelaars, banken,
energiebedrijven,
tv-zenders

**Wie worden
de nieuwe
slachtoffers
van Google?**

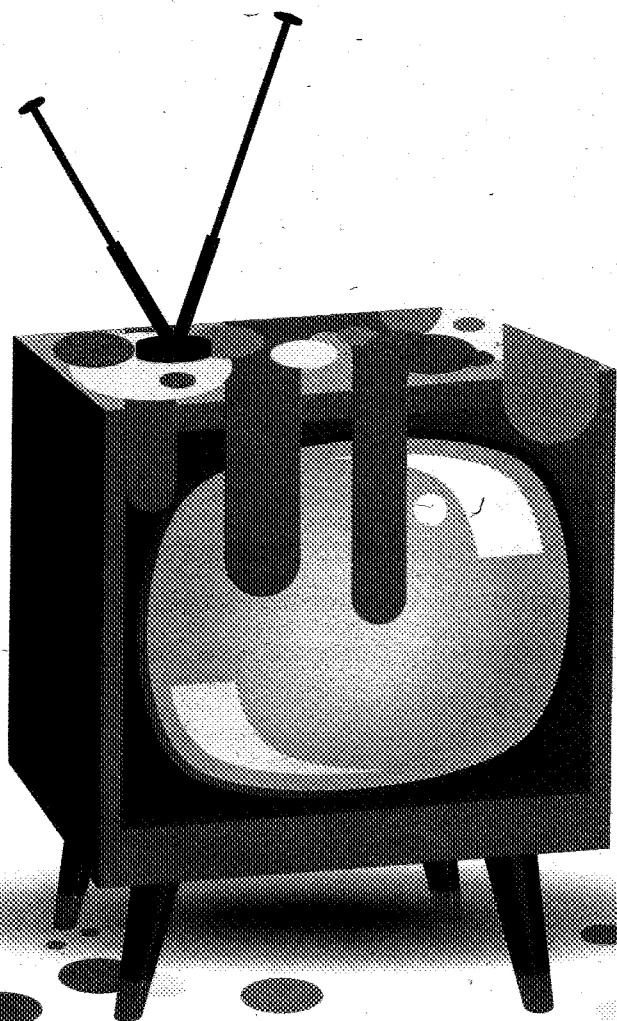
ICT
SPECIAL

ZOEKEN TOT IN DE RUIMTE

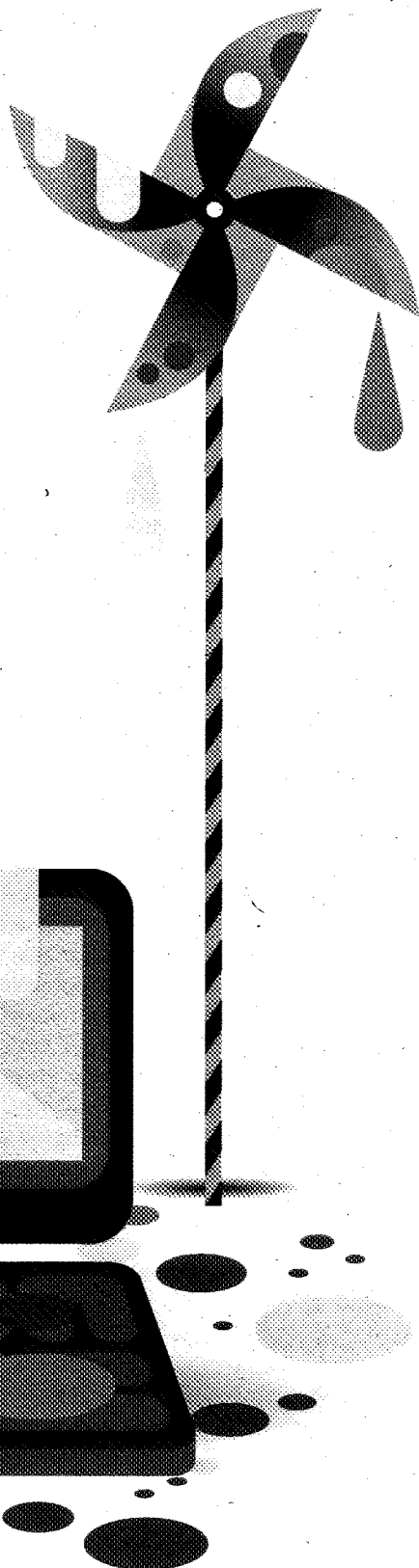
Google gaat de wereld nog wel een paar keer veroveren

[ICT
SPECIAL]

GOOGLE VERKEERT IN EEN CRISIS. VOOR HET EERST LOPEN MEDEWERKERS WEG, VERDENKT DE EUROPESE COMMISSIE HET BEDRIJF VAN CONCURRENTIEVERVALSING EN SNOEPT FACEBOOK VAN GOOGLES RECLAME-INKOMSTEN. MAAR GOOGLE IS BEZIG MET EEN TEGENAANVAL: HET ZOEKBEDRIJF STAPT IN TV, AUTOBESTURING EN ZELFS RUIMTEVAART. Tekst **Kees Versluis** Illustraties **Leendert Masselink**

Toen Google bekendmaakte gratis navigatiesoftware voor smartphones uit te brengen, werd TomTom op de beurs in één klap ruimeenderde minder waard

G

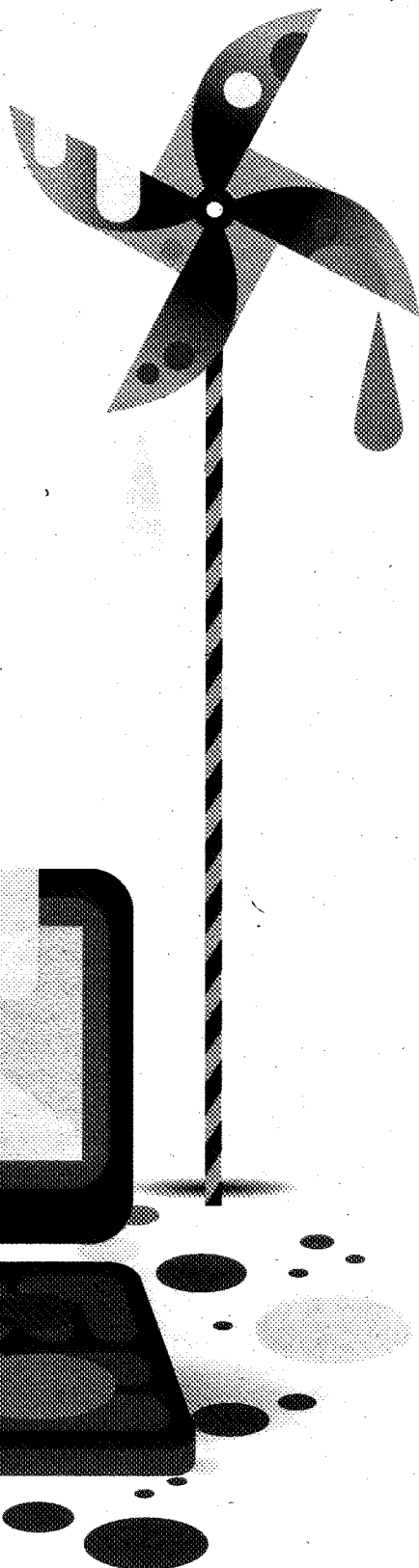
oogle heeft geen makkelijk jaar achter de rug. Het bedrijf dat sinds de oprichting in 1998 publiekslieveling is, omdat zijn zoekmachine niet alleen briljant in elkaar steekt, maar ook nog eens gratis is en de zoekresultaten 'schoon' zijn (commerciële belangen spelen geen rol), ziet de sympathie wereldwijd afkalven. Zo zijn de Duitsers woest over privacyschending door Google Street View, lopen vooral de Fransen te hoop tegen het inscannen van boeken door Google Books en ontstaat er wereldwijd steeds meer wrevel over de enorme hoeveelheid persoonlijke gegevens die Google van iedere gebruiker verzamelt. Overigens valt er van al die kritiek in Nederland opvallend weinig te horen. Wij zijn dan ook van alle volken het meest verknocht aan Google. Ruim 95 procent van de Nederlandse internetzoekopdrachten loopt via Google; in de Verenigde Staten ligt dat percentage 'maar' rond 67.

Het zit Google ook op andere terreinen niet mee. Het sociale netwerk Facebook groeit razendsnel en heeft wereldwijd meer dan 500 miljoen gebruikers. Velen van hen zitten uren per week op Facebook, veel langer dan de vluchtige momenten waarop ze Googles zoekmachine bezoeken. En dat kost Google advertentie-inkomsten. Twitter is nog zo'n concurrent die ineens vanuit het niets opkwam. Google doet pogingen daar wat tegenover te zetten, maar Orkut (concurrent van Facebook) is alleen in Brazilië en India populair. En Twitter-alternatief Google Buzz zit nog in de opstartfase. Daarnaast mislukten er dit jaar ook nog eens veelbelovende projecten zoals Google Wave, bedoeld om mensen op afstand te laten samenwerken. De mensheid wilde er niet aan en vorige week nam Google definitief afscheid van Wave.

En dan is er ook nog eens de verdenking dat Googles zoekmachine niet onafhankelijk meer is. Drie webbedrijven stapten naar de Europese Commissie, omdat ze menen dat Google ►

GOOGLE VERKEERT IN EEN CRISIS. VOOR HET EERST LOPEN MEDEWERKERS WEG, VERDENKT DE EUROPESE COMMISSIE HET BEDRIJF VAN CONCURRENTIEVERVALSING EN SNOEPT FACEBOOK VAN GOOGLES RECLAME-INKOMSTEN. MAAR GOOGLE IS BEZIG MET EEN TEGENAANVAL: HET ZOEKBEDRIJF STAPT IN TV, AUTOBESTURING EN ZELFS RUIMTEVAART. Tekst **Kees Versluis** Illustraties **Leendert Masselink**

Toen Google bekendmaakte gratis navigatiesoftware voor smartphones uit te brengen, werd TomTom op de beurs in één klap ruimeenderde minder waard

G

oogle heeft geen makkelijk jaar achter de rug. Het bedrijf dat sinds de oprichting in 1998 publiekslieveling is, omdat zijn zoekmachine niet alleen briljant in elkaar steekt, maar ook nog eens gratis is en de zoekresultaten 'schoon' zijn (commerciële belangen spelen geen rol), ziet de sympathie wereldwijd afkalven. Zo zijn de Duitsers woest over privacyschending door Google Street View, lopen vooral de Fransen te hoop tegen het inscannen van boeken door Google Books en ontstaat er wereldwijd steeds meer wrevel over de enorme hoeveelheid persoonlijke gegevens die Google van iedere gebruiker verzamelt. Overigens valt er van al die kritiek in Nederland opvallend weinig te horen. Wij zijn dan ook van alle volken het meest verknocht aan Google. Ruim 95 procent van de Nederlandse internetzoekopdrachten loopt via Google; in de Verenigde Staten ligt dat percentage 'maar' rond 67.

Het zit Google ook op andere terreinen niet mee. Het sociale netwerk Facebook groeit razendsnel en heeft wereldwijd meer dan 500 miljoen gebruikers. Velen van hen zitten uren per week op Facebook, veel langer dan de vluchtige momenten waarop ze Googles zoekmachine bezoeken. En dat kost Google advertentie-inkomsten. Twitter is nog zo'n concurrent die ineens vanuit het niets opkwam. Google doet pogingen daar wat tegenover te zetten, maar Orkut (concurrent van Facebook) is alleen in Brazilië en India populair. En Twitter-alternatief Google Buzz zit nog in de opstartfase. Daarnaast mislukten er dit jaar ook nog eens veelbelovende projecten zoals Google Wave, bedoeld om mensen op afstand te laten samenwerken. De mensheid wilde er niet aan en vorige week nam Google definitief afscheid van Wave.

En dan is er ook nog eens de verdenking dat Googles zoekmachine niet onafhankelijk meer is. Drie webbedrijven stapten naar de Europese Commissie, omdat ze menen dat Google ►

rigens die van navigatie. Navigatiegigant TomTom heeft geen zin om daar over te praten, laat communicatiemanager Kristina Nilsson weten. Maar dat Googles onvoorziene komst op de navigatiemarkt voor een trauma heeft gezorgd bij het Nederlandse bedrijf, is evident. Toen Google in het najaar van

2009 bekendmaakte gratis navigatiesoftware voor smartphones uit te brengen, werd TomTom op de beurs in één klap ruim eenderde minder waard. Blijkbaar had de markt Googles nevenactiviteit totaal niet zien aankomen.

Inmiddels is de markt een stuk be-

duchter voor onverwachte innovaties van Google. Menig bedrijf krabt zich sinds Googles verrassingsaanval op TomTom achter de oren: is zo iets ook bij ons mogelijk? Webwinkeliers bijvoorbeeld, in Nederland dit jaar goed voor een omzet van zo'n acht miljard euro. 'Onze afhankelijkheid van Goo-

gle is de laatste jaren steeds groter geworden', zegt Wijnand Jongen van koepelorganisatie Thuiswinkel.org. Omdat Google vrijwel monopolist is in Nederland op het gebied van internetreclame zijn de prijzen volgens hem de afgelopen jaren sterk gestegen. 'Zo'n monopoliepositie van één bedrijf is niet gezond.'

Maar de vrees van de webwinkels gaat sinds kort verder dan dat. Ze zijn bang dat Google zelf allerlei zaken via het internet gaat verkopen. Hoe onafhankelijk zal Googles eigen zoekmachine dan nog zijn: wordt de eigen webwinkel straks niet bevoordeeld? 'Aan die onafhankelijkheid van de zoekmachine twijfelen sommige thuiswinkels', aldus Jongen. Hij vindt het dan ook een goedé zaak dat de Europese Commissie dat nu eens goed gaat uitzoeken.

De vrees van Jongen voor directe concurrentie van Google lijkt terecht, want de eerste initiatieven zijn er al. Zo opende Google vorige week in de Verenigde Staten zijn eigen webwinkel voor e-books: eGoogle. In 2011 komt eGoogle ook naar Nederland. En in mei van dit jaar kocht Google de reissite Ruba, waar reizigers zelf hun reisgidsen kunnen samenstellen. De reisbranche vreest dat Google uiteindelijk zelf reizen zal gaan verkopen. 'Ik ben uitermate argwanend', aldus directeur Steven van der Heijden van reisorganisatie TUI Nederland vorige maand in de media.

Het zijn scenario's die min of meer voor de hand liggen, al twijfelen deskundigen of Google daadwerkelijk spullen via het internet wil gaan verkopen. De échte innovaties van Google liggen vermoedelijk op veel onverwachte terreinen.

Banken in Afrika

Google zou bijvoorbeeld de banken wel eens kunnen gaan aanvallen, voorspelt Geert Lovink van het Institute of Network Cultures. Google Checkout

20 PROCENT

■ Het personeel van Google mag officieel 20 procent van zijn tijd besteden aan innovatieve projecten buiten hun eigenlijke werkterrein. Op die manier knutselde de Turkse Google-medewerker Orkut Büyükkökten de socialenetwerksite Orkut in elkaar, de 'Hyves' van Brazilië.

28

■ Het is bewust beleid van Google de homepage zo leeg mogelijk te houden. Het maximale aantal woorden op de Amerikaanse homepage is 28 (vroeger 13). Het aantal woorden op de Nederlandse website van Google is overigens hoger.

GRATIS

■ Op de website pack.google.com zijn verschillende programma's (onder andere voor fotobewerking en een virusscanner) gratis te downloaden.

ICT SPECIAL

► voor internetbetalingen, de tegenhanger van Paypal, is vooralsnog geen succes. Maar waarschijnlijk gaat de mobiele telefoon in de toekomst bij betalingen een grote rol spelen, denkt Lovink. De banken lijken daar volgens hem niet erg in geïnteresseerd, maar Google vermoedelijk wel. 'Om te beginnen in Afrika, waar de bankensector niet goed ontwikkeld is, verwacht ik dat Google in dat gat springt.'

Banken zijn in feite intermediairbedrijven. Dat geldt ook voor bijvoorbeeld makelaarskantoren. Of beursbedrijven. Eigenlijk alle bedrijfstakken die een bemiddelende functie hebben, lopen het gevaar dat Google er op een goede dag ineens opduikt. Neem de aandelenhandel die de laatste jaren voor een belangrijk deel is weggekaapt door BinckBank. Ondanks diens lage tarieven is de doorsnee belegger er per jaar al gauw honderd euro kwijt aan transactiekosten en bewaarloon. Stel dat Google de handel in aandelen ineens helemaal gratis maakt en dat financiert met reclames op de site. Dan kan Binck wel inpakken.

Of neem de makelaarswereld. Met Maps en Street View heeft Google twee uitstekende applicaties om ooit op die markt te duiken. 'Google zou bijvoorbeeld wel eens met een biedingsstelsel kunnen komen', zegt Olsthoorn. Niet alleen makelaars zouden zich zorgen moeten maken, ook een website als Funda wordt dan bedreigd. Harde techniek, ook daar zal Google opduiken, voorspellen de watchers. Spraaktechnologie, al jaren zit daar weinig verbetering in. Maar Google werkt eraan, en dan zal het wel eens snel kunnen gaan. Toepassingen: legio. Of vertaaltechnologie: een machine die een zin van de ene naar een andere taal omzet. 'Daar wordt vaak

lacherig over gedaan, maar Google is daar veel verder mee dan mensen denken', zegt Olsthoorn. 'Over enkele jaren al kunnen we iemand in China bellen met een *real time* automatische tolk van Google.'

Ruimtevaart

Automatische voertuigbesturing, ook zoets waar Google onlangs een glimpje van liet zien. Het bedrijf werkt aan auto's die zichzelf veilig door het verkeer van A naar B manoeuvreren. Dat is natuurlijk nog ver weg, maar het kan op redelijk korte termijn al leiden tot allerlei hulpsoftware voor in de auto. Zelfs in de ruimtevaart heeft Google overnames gedaan en investeert het bedrijf miljoenen.

Struikelblok bij sommige nieuwe ontwikkelingen vormt de privacy, zeggen Lovink en Olsthoorn. Google beschikt nu al over een angstaanjagende hoeveelheid privégegevens van gebruikers. Met sommige nieuwe toepassingen groeit die hoeveelheid nog veel verder. De protesten daartegen groeien. En terecht, vinden beiden.

'Nu gebruikt Google nog maar een klein deel van die privégegevens', zegt Olsthoorn. Maar kan het bedrijf de verleiding weerstaan om daar veel verder mee te gaan? Uit ons websurfgedrag zou Google zich tot in detail een beeld kunnen vormen van onze voorkeuren, gezondheid, religieuze en politieke denkbeelden en wat dies meer zij. Op allerlei manieren zou Google dat commercieel kunnen uitbaten. Olsthoorn: 'Google-directeur Schmidt heeft gezegd ieders persoonlijke adviseur te willen worden, omdat Google ons straks beter kent dan wij zelf.'

Een van de dilemma's die Olsthoorn voorziet is de toepassing van gezichtsherkenningstechnieken. 'Zodra

COMEBACK KID

Google heeft bewezen zich te kunnen terugvechten op terreinen die in eerste instantie reddeloos verloren leken. Zo had het bedrijf niet voorzien dat internetgebruik via de smartphone zo'n snelle vlucht zou nemen. Google ontwikkelde uiteindelijk razendsnel een eigen, open besturingssysteem voor smartphones - Android - dat het bedrijf gratis ter beschikking stelt aan telecomproducenten. Het marktaandeel van Android is het afgelopen jaar omhoog gevlogen en ligt inmiddels wereldwijd boven de 25 procent. Om die redenen zijn Google-watchers er allerminst van overtuigd dat Google de slag om de sociale netwerken definitief heeft verloren. Google brengt momenteel een socialenetwerkfunctie aan bij veel van zijn webtoepassingen, die uiteindelijk via een achterdeur toch nog een bedreiging voor Facebook zou kunnen vormen.

Ook is Google de slag met het machtige Microsoft begonnen. Googles webbrowser Chrome is aan een opmars bezig en ook Googles gratis alternatieven voor Microsofts Office-pakket winnen aan populariteit. In 2011 moet Google's besturingssysteem Chrome OS de tegenhanger worden van Windows.

iemand in het vizier komt van je mobieltje weet je direct alles van hem wat online staat. Dat wordt een grote privacystrijd. Google heeft gezegd daar niet aan mee te doen, maar wat als andere partijen dat wel doen?'

Iemand die daar weinig vertrouwen in heeft, is de Amerikaanse mediahoogleraar Siva Vaidhyanathan. Hij waarschuwt tegen de aankomende, alomtegenwoordige macht van Google in zijn nog te verschijnen boek *The Googleization of Everything*. Volgens hem is de wereld zich veel te weinig bewust van de *Big Brother*-achtige trekjes die Google steeds meer krijgt. Dat het bedrijf daar geen misbruik van zal maken - Google hanteert immers als basisbeginsel de slogan *don't be evil* - daarom moet Vaidhyanathan lachen. 'Waarom zou Google zich niet misdragen als het ooit op een punt komt dat het voor zijn eigen voortbestaan moet vechten', zei hij onlangs in een interview in *de Volkskrant*.

Wat dat betreft is het goed dat de Europese Commissie de zoekmachine van Google nu eens aan een grondig onderzoek onderwerpt. Dat daar uitkomt dat Google knoeit met de zoekresultaten, denken de meeste deskundigen niet. Olsthoorn: 'Want als Google zijn betrouwbaarheid verspeelt, kan het bedrijf zijn biesen wel pakken.' Aan de andere kant: ook al is het bij Google de computer en niet de mens die bepaalt welke website er na een zoekactie bovenaan belandt, de criteria volgens welke de Googlecomputer werkt, zijn natuurlijk wel door mensen opgesteld. En daar zal - mocht er door het onderzoek van de Commissie het een en ander naar buiten komen - straks genoeg over te twisten zijn.

KEES.VERSLUIS@INTERMEDIAR.NL

RECLAME

■ 97 procent van Googles omzet komt voort uit webreclame. Microsofts topman Steve Ballmer noemt het bedrijf daarom een *one trick pony*. De bijna volledige afhankelijkheid van webreclame maakt Google kwetsbaar.

BEURSWAARDE

Apple	\$ 239 miljard
Microsoft	\$ 225 miljard
Google	\$ 154 miljard

Peilmoment: eind juli 2010

BRON: DE BEURSWAARDE VAN GOOGLE VAN PETER DE BEEKER

WINST

Apple	\$ 1,7 miljard
Microsoft	\$ 18,8 miljard
Google	\$ 6,5 miljard

Jaar: 2009

BRON: DE MACHT VAN GOOGLE VAN PETER DE BEEKER